

da se vzdramijo. Leta 1896. je štela družba 75.227 udov, lani pa le 71.540, torej celih 3.687 več, kakor lani. Lavantinska škofija je štela 1896. leta 24.402 uda, lani le 22.498, torej za 1.894 udov več, kakor lani.

Ako primerjamo prebivalce naše škofije z njenimi družbeniki in zastopniki pri družbi sv. Mohorja, dobimo razmerno ali normalno število pri nas 4.77%*, to se pravi od sto Slovencev naše škofije so 4 vpisani v Mohorjevo družbo. Za vse Slovence pa, ako jih štejemo po Glaserjevi: «Zgodovina slovenskega slovstva», 1.300.000, je to razmerno število 5.50%.

Po raznih dekanijah, katere sem razvrstil po razmernem številu, se razdelé Mohorjani takole:**

I. Dekanija Ljutomer (6.72%) šteje 1884 (+ 40) udov. Po župnijah: Ljutomer 484 (+ 35), Sv. Peter pri Radgoni 387 (+ 5), Sv. Križ pri Ljutomeru 227 (+ 5), Sv. Jurij na Ščavnici 236 (- 16), Kapela 247 (+ 14), Sv. Anton v Sl. gor. 145 (+ 1), Mala Nedelja 115 (.), Verzej 43 (- 3).

II. Dekanija Braslovče (6.30%) šteje 910 (- 95) udov. Po žup.: Braslovče 163 (- 27), Sv. Pavel v Savinjski dolini 168 (- 37), Št. Andraž 107 (- 5), Sv. Jurij ob Taboru 128 (+ 8), Vransko 118 (- 11), Gomilsko 61 (- 15), Sv. Martin na Paki 142 (- 10), Reka 23 (+ 2).

III. Dekanija Gornjigrad (6.22%) šteje 1057 (- 48) udov. Po žup.: Gornji grad 155 (- 5), Nova Štifta 46 (- 2), Šmartno 55 (+ 1), Rečica 156 (+ 4), Sv. Frančišek na Stražah 86 (+ 1), Mozirje 124 (- 19), Šmihelj 46 (- 5), Marija Nazaret 65 (- 2), Luče 94 (- 29), Ljubno 139 (+ 5), Solčava 92 (+ 2).

IV. Dekanija Celje (6.04%) šteje 1258 (- 109) udov. Po žup.: Celje 420 (- 1), Žalec 227 (- 6), Griže 138 (- 31), Teharje 149 (- 16), Sv. Peter v Savinjski dolini 106 (- 25), Polzela 91 (- 6), Galicija 70 (- 21), Gotovlje 57 (- 3).

V. Dekanija Sv. Lenart v Slov. gor. (5.58%) šteje 1247 (- 66) udov. Po žup.: Sv. Lenart 178 (+ 20), Sv. Ana na Krembergu 121 (- 6), Sv. Benedikt 146 (- 11), Sv. Jurij 194 (- 10), Negova 125 (- 12), Sv. Trojica 138 (- 9), Sv. Rupert 185 (- 13), Sv. Bolfank 105 (- 15), Marija Snežna na Velki 55 (- 9).

VI. Dekanija Ptuj (5.43%) šteje 1526 (- 108) udov. Po žup.: Ptuj 61 (+ 10), Sv. Peter in Pavel na Ptuj 409 (+ 16), Sv. Marko 109 (- 33), Sv. Marjeta 220 (+ 8), Sv. Lovrenc v Slov. gor. 174 (- 40), Sv. Urban 156 (- 26), Sv. Andraž 131 (- 10), Hajdinj 106 (- 16), Vurberg 86 (- 12), Polensak 72 (- 7).

VII. Dekanija Velika Nedelja (5.40%) šteje 1078 (+ 21) udov. Po žup.: Sv. Miklavž 152 (- 13), Ormož 159 (+ 8), Središče 175 (.), Sv. Tomaž 200 (+ 11), Vel. nedelja 116 (+ 5), Svetinje 146 (+ 16), Sv. Bolfenk 69 (- 12), Sv. Lenart 61 (+ 6).

VIII. Dekanija Maribor na desnem dravskem bregu (5.17%) šteje 574 (+ 13) udov. Po žup.: Sv. Magdalena v Mariboru 125 (+ 30), Ruše 160 (.), Dev. Marija v Puščavi 121 (.), Sv. Lovrenc v Puščavi 118 (- 16), Lembah 50 (- 1).

IX. Dekanija Dravsko polje (5.09%) šteje 493 (- 70) udov. Po žup.: Hoče 138 (- 3), Slivnica 222 (- 6), Cirkovce 168 (- 26), Št. Janž 94 (- 38), Sv. Lovrenc 77 (- 8), Fram 100 (- 6), Črna gora 135 (+ 17).

X. Dekanija Slov. Bistrica (4.81%) šteje 1217 (- 153) udov. Po žup.: Slov. Bistrica 204 (- 18), Tinje 63 (- 37), Sv. Martin na Pohorju 48 (- 20), Sv. Vencel 53 (.), Črenjevec 112 (+ 2), Laporje 152 (- 9), Poličane 111 (- 16), Makole 183 (- 17), Gornja Polskava 82 (- 18), Spodnja Polskava 55 (+ 1), Majšberg 81 (- 8), Studenice 83 (- 9).

* Odstetih je Nemcev okroglo 30.000; tako tudi po raznih dekanijah in župnijah. Seve, da popolnoma natančnega števila Nemcev nisem vedel povsod, ampak odšteval sem jih le približno.

** + pomeni več; - pomeni manj. Številke v oklepajih (.) kažejo, za koliko je lani število v dotični škofiji napredovalo (+), ostalo jednako (.), ali nazadovovalo (-) od prejšnjega leta.

XI. Dekanija Šaleška dolina (4.72%) šteje 614 (- 108) udov. Po žup.: Škale 121 (- 30), Bele vode 18 (- 20), Sv. Mihael pri Šoštanj 172 (- 32), Sv. Til pri Gradiču 74 (- 15), Sv. Martin pri Šaleku 103 (+ 2), Št. Janž na Peči 55 (- 24), Zgornja Ponikva 33 (- 2), Zavodnje 38 (- 5).

XII. Dekanija Konjice (4.60%) šteje 930 (- 84) udov. Po žup.: Konjice 175 (- 36), Špitalič 7 (+ 4), Prihova 100 (- 10), Žiče 32 (- 4), Zreče 105 (+ 2), Skomre 24 (- 6), Stranice 37 (+ 2), Loče 150 (+ 7), Čadram 136 (- 10), Sv. Jernej 53 (- 14), Kebelj 35 (- 5), Sv. Kunigunda 76 (- 14).

XIII. Dekanija Laško (4.53%) šteje 1266 (- 140) udov. Po žup.: Laško 190 (- 19), Sv. Miklavž 130 (.), Sv. Jedert 61 (- 16), Sv. Lenart 52 (- 3), Sv. Marjeta 38 (+ 2), Trbovlje 327 (- 43), Dol 150 (- 23), Sv. Rupert nad Laškimi 104 (- 9), Loka 82 (- 5), Jurkloster 32 (- 4), Širje 53 (- 28), Razbor 47 (+ 8). (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Plesniv kruh.

Star, plesniv kruh se daje navadno domači perutnini v živež. Gospodinja, ki ravna tako, ne pomisli slabih nasledkov; morebiti jih še ne pozna, ali jih verjeti noče. Toda marsikateri kokoši je tak živež že občutljivo škodoval, s tem seveda tudi gospodinj. Kruh je sicer izvrstno redilo za vse domače živali, pa le dokler je čist, zdrav. Ko pa splesni, nabere se strupenih snovij, ki povzročijo v živali sčipanje, madron ali kólíko in druge notranje bolezni, celo vnetje in prisad v črevah in v drobovini. Pogosto je tako napačno ravnanje gospodinje krivo prezgodnjega pogina uboge živali, ki si ne vé pomagati. Pri živini povzroči tak skvarjen kruh neredkokrat splav ali spovitje. Škoduje živali vse, kar povzije plesnivega, bodisi kruh, bodisi prga, nóglice ali kake tropine. Taka klaja povzroči prej naštete in druge podobne bolezni.

Kdor želi v okom priti slabim nasledkom škodljivega, plesnivega kruha in drugih skvarjenih tvarin, naj jih prej prekuha, po tem še le žival ž njimi krmi. Kar je bilo plesnivega, zgubi na ta način svojo strupeno moč in ne more več škodovati.

Skrbne gospodinje pa so izumile in pečejo tudi za svoje kure poseben kruh poleg navadne peke. Ta kruh za kuretino spečejo iz krompirja in otrobov (najboljši so pšenični). Testo obstoji na pol iz krompirja, na pol iz otrobov; ravnajo pa z njim, kakor z navadnim testom iz moke; tudi skvasijo ga s kvasnicami ali drožicami; iz peči pa vzamejo hlebček prej kakor navaden kruh, da se ne zapečejo pretirno. Ta kurji kruh dajejo perutnini vmes z drugo klajo; pa tudi s samim takim kruhom jih lahko krmijo, če si ga iz česa toliko napeče, da zadostuje kot jedina hrana kuram. Te poplačajo skrb in trud svoje gospodinje s tem, da pridno celo poletje jajce neso; to je vpliv kvasa, ki kuretini prav diši.

Sejmi. Dne 19. februarja v Brežicah (za svinje), v Poličanah (za svinje), v Gornji Polskavi in v Pišecah. Dne 21. febr. na Vidmu in pri Sv. Ožbaltu pri Slov. Gradcu. Dne 22. febr. na Teharjih in pri Sv. Filipu v Veračah. Dne 24. febr. v Ločah, v Slov. Bist., na Bregu pri Ptuj (za svinje), v Rogatcu in v Kozjem.

Dopisi.

Iz Rogatea. (V slovó.) Veliko smo izgubili v zadnjem tednu, ko so nas zapustili naš duhovni oče, velik dobrotnik in moder svetovalec, vlč. g. J. Tombah. Težko nam je bilo, ko so predzadnji terek zvonovi tako milo in tužno oznanjali, da se ločijo od nas goreči duhovnik, kateremu smo dolžni tolike hvale. V solzah žalosti in ljubezni so se nam

topile oči, a tolažili smo se, da je tako božja volja. Deset let so nas pastirovali, res kratek čas, a njihovo pastirovanje ostane nam v vednem spominu. V žalostnem stanu so nastopili dekanijo, a uredili so vse; in ko je vse v najboljšem redu, ki bi se imeli odpočiti in uživati trud svojega dela, odšli so iskat novega, trudapolnega dela v Št. Peter. Zato iz celega srca častitamo Šentpeterčanom! Zdaj imate upanje, da se vam uresniči že nad sto let gojena srčna želja — zidanje nove župne cerkve.

V zadnjih desetih letih se je naša nadžupnija kakor prerodila. Ko so jo nastopili vlč. g. Tombah, je bila podružnica svete Hijacinte nad trgovino že 11 let zaprta in čakala z vsakim dnevom enake osode, kakor jo je doživel njen sosed — stari grad. A v kratkem se je popravila in prenovila in danes je malo farnih cerkev v škofiji, ki bi ji bile enake. Nadžupnijska cerkev je vsa premlajena. Neka tuja gospa je opazovala njeno krasoto in vskliknila: «Ta cerkev bi pa tudi dobro sodila za Gradec». In vendar nobenega župljana ne težijo vporabljeni troški, ki znašajo 3000 gld., kajti bili so prostovoljni in dosli v obilni meri po dekanovem trudu iz tujih krajev. In da preidemo gospodarsko poslojje, ki se je okusno pozidalo na mestu stare podrtije, in po g. dekanu ekonomično modro uravnano župnijsko posestvo, omenimo še kratko, kako se je tudi duhovno prerodila v tem času naša nadžupnija. V kratkem času desetih let se je enkrat obhajal sv. misijon in petkrat rožnenska pobožnost pod vodstvom čč. oo. misijonarjev. Uvedla se je tudi dominikanska bratovščina sv. rožnega venca, ki tako dobro prospeva, da bo število njenih udov skoraj dospelu številu duš rogaške nadžupnije. In kakor so bili bivši vl. gsp. dekan uneti za hišo božjo in naše zveličanje, skrbeli so tudi z vsemi močmi za nač. gmotni blagostan. Bralcem «Slov. Gosp.» bo znano, kolikokrat nas je v pretečenih letih klestila toča. In ko smo bili hudo prizadeti, trudili so se g. dekan, da so nam izprosili državne podpore v tako visoki meri, kakor je ni uživala nobena soseška župnija. Na njihovo prizadevanje se je dvakrat ustavilo iztirjevanje davkov v celem rogaškem okraju. In koliko dobrot so skazali pojedincem, koliko modrega in slovenskemu narodu koristnega so ukrenili ali vsaj želeli ukreniti v občinskem, okrajnem in šolskem zastopu, vé ceniti prav le tisti, ki živi v tem okraju. Zato Vam kličemo hvaležni župljani: «Bog Vam plačaj, in Vam daj obilno sreče in blagoslova iz nebes na novi postaji, nam pa Vam enakega naslednika!»

Iz Frama. (Gospodarji, napredujmo!) Prvotno in najstarejše opravilo človeka je poljedelstvo, obdelovanje vrtov in njiv. Za kazen je to postalo sčasoma sitno in težavno. «V potu svojega obraza boš svoj kruh jedel, zemlja ti bo osat in trnje rodila», je ljubi Bog rekel prvemu kmetu Adamu, kar se še sedaj več ali manj pri vsakem kmetovalcu izpolnjuje. Od ranega jutra do poznega večera se trudi ubogi trpin; leto in dan premetava zemljo — in na koncu še za dačo, za jed in obleko pridelkov ne «glešta», ker redko so dobri delavci, pa dragi so težaki.

Zato so dobri kmetje že davno segli po strojih poljedelskih, da si prihranijo čas, težake in denar. Oskrbeli so si zboljšane pluge, osipovalnice, mlatilnice, rezilnice, ter dnevom spoznavajo njihovo dobroto ali porabnost.

Jako zahvaležni moramo biti družbi sv. Mohorja za podano knjižico «Poljedelstvo», ki nam v 1. snopiču toliko koristnih naukov razlaga, in še več obeta. Zatorej naj sleharni kmet v to družbo pristopi, da ne zaostane pri starem kopitu!

Zdaj pa še nekaj o novem napredku gospodarstva. Kdor malenkosti prezira, sčasoma propade. Kmet mora gledati na sleharni klas ter ga pobrati; na vsaki grm podzemice in ga izrutiti; na vsako tikev ali bučo, da jo zapelje domov, porabi za klajo svinjsko,